

*Posudek na diplomovou práci předloženou k obhajobě na katedře psychologie
FF UK v září 2016.*

Téma: Rozchod rodičů a volba výchovného prostředí pro dítě předškolního věku.

Diplomandka: Bac. Eva Krchová

Vedoucí diplomové práce: Prof. PhDr. Lenka Šulová, CSc.

Oponent: PhDr. Jaroslav Šturma

Celkově považuji studované téma za velice aktuální v současné české společnosti, kde téměř každé druhé manželství končí rozpadem a kde se stále více prosazuje trend rodičů bojovat o péči o dítě a případně získat možnost střídat péče i u dětí předškolního věku. Není dokonce výjimkou, že některé děti zažijí rozpad manželství svých rodičů ve svém životě opakovaně a jistě je tedy tato situace výrazným formativním procesem pro jejich další psychický vývoj.

Je třeba říci, že diplomandka se na téma zaměřuje dlouhodobě a realizace její DP byla možná v této podobě především vzhledem k její možnosti mít důvěru sociálních pracovníků.

Diplomandka předkládá k posouzení diplomovou práci v rozsahu 131 stran včetně seznamu literatury a přílohy. V příloze autorka předkládá strukturu řízeného rozhovoru se sociálními pracovníky OSPOD.

Práce je členěna klasickým způsobem na část teoretickou a empirickou, přičemž část teoretickou tvoří 5 vhodně zvolených a na sebe navazujících celků. V první kapitole diplomandka představuje základní údaje, týkající se vývoje dítěte až do mladšího školního věku. V této části autorka prokazuje velmi dobrou znalost vývojové psychologie a stručně uvádí základní charakteristiky dítěte ve vztahu k jednotlivým vývojovým etapám, ale soustředí se především na socioemocionální stránku psychického vývoje, kde právě rodinný soulad a rodinná atmosféra jsou významným předpokladem zdravého psychického vývoje dítěte.

V druhé kapitole představuje rodinnou dynamiku s důrazem na proces rodinné dysfunkce a rodinný rozvrat. Zde je třeba si uvědomit, že na vývoj dítěte mají vliv už počáteční fáze

rozvratu vztahu rodičů a že rozvod je pouze právní akt, kterému však předchází a po němž následují dlouhá a psychicky náročná období. Diplomandka se zde nevyhýbá ani obtížnému tématu, jímž jsou příčiny rodinného rozpadu.

Třetí část se zaměřuje na dítě v rozvodové situaci rodiny. Zde je pozornost věnována významu širší rodiny, především sourozenecké konstelaci a také vlivu prarodičů. Detailněji jsou probrána rizika, která rozvod rodičů přináší pro dítě předškolního věku. O tom, že autorka studuje danou problematiku velmi detailně, svědčí příkladně i uvedení genderové odlišnosti ve zvládnání rozvodové situace dětmi. Osobně považuji právě tuto část DP za nejvíce přínosnou pro psychologickou praxi a také zde autorka projevila nejen své znalosti, ale také schopnost empatie i vzhledu do dané problematiky.

Ve čtvrté kapitole je pozornost diplomandky nasměřována na rodičovskou zodpovědnost z různých hledisek – z hlediska práva, z psychologického hlediska...jsou zde jmenovány stávající formy porozvodového uspořádání, včetně v současné době diskutovaných možných rizik i kladů. V závěru této části je zmíněn též tzv. cochemský model, protože je zvažováno jeho převzetí v porozvodovém uspořádání v ČR. Pátou kapitolu pak tvoří shrnutí teoretické části. V teoretické části DP autorka prokázala schopnost pracovat s vhodně zvolenými českými i zahraničními odbornými zdroji.

V empirické části práce si autorka na str. 61 klade několik základních otázek. Kvalitativní výzkum byl realizován formou strukturovaného rozhovoru se sociálními pracovníky ODSPOD. Pro zpracování dat užila flexibilní metodu tematické analýzy, kterou autorka v práci popisuje a uvádí jednotlivé etapy zpracování dat. V kapitole 7 pak představuje jednotlivé výsledky v návaznosti na formulované základní otázky a jejich interpretace. Je třeba říci, že výsledky a jejich interpretace svědčí o velmi pečlivé práci diplomandky a o značné časové dotaci, kterou bylo třeba do jejich zpracování investovat. Ze získaných výsledků je patrné, že se diplomandce podařilo vést rozhovory s oslovenými sociálními pracovníky na velmi dobré úrovni. Z tohoto textu a z textu následné diskuse je také patrné, že autorka o této problematice z různých dotčených hledisek hluboce přemýšlí. Tato část DP může být velmi inspirativním textem jak pro práci sociálních pracovníků, zabývajících se touto problematikou, tak pro jiné dotčené profese, především pro psychology, ale také pedagogy, opatrovnické soudce a v neposlední řadě i pro rodiče, kteří procházejí rozvodovou situací. Cením si též kritického zhodnocení vlastního výzkumu autorkou.

Celkově lze shrnout, že předložená diplomová práce naplňuje požadovaná kritéria. Autorka prokázala velmi dobré znalosti v dotčené oblasti, prokázala schopnost pracovat adekvátně s odbornými zdroji, prokázala schopnost klást si výzkumné otázky a získat na ně odpovídajícím způsobem odpovědi, prokázala schopnost vidět limity vlastního výzkumu i jeho možné pokračování v budoucnosti. Výsledky výzkumu a jejich interpretace mohou sloužit v psychologické praxi i v jiných profesních oblastech.

Práci doporučuji k obhajobě s kladným hodnocením a to stupněm výborně.

Praha 28.8.2016

Lenka Šulová